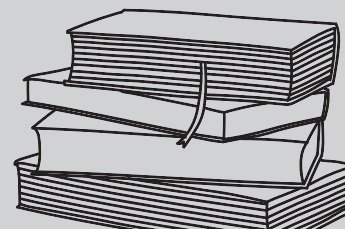
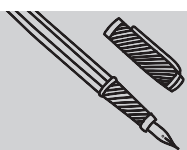

HISTORIE / ČLOVĚK VS. ČAS

metodický list

1

Anotace

Aktivita seznamuje žáky se zásadními událostmi 20. století a aktivizuje je. Žáci nejprve absolvují dramaticko-pohybovou rozcvičku. Poté si poslechnou ukázkou rozhovoru s pamětníkem z databáze Paměť národa a na základě tohoto poslechu vytvářejí živé obrazy. Následně společně s učitelem vytvářejí časovou osu a spojují pojmy s konkrétními daty. Na závěr se rozdělí do dvojic a metodou simultánní improvizace rozehrávají situace zadané učitelem.

Cílová skupina

6. a 7. ročník ZŠ

Vzdělávací cíle

- Žáci se seznámí se zásadními událostmi novodobé české historie.
- Žáci si osvojí základní dramatické metody a techniky.
- Žáci rozvíjejí schopnost nonverbální komunikace a spolupráce.
- Žáci prohlubují svůj zájem o historii skrze vlastní zkušenost a prožitek z improvizace.

Kompetence

schopnost učit se, komunikace v mateřském jazyce, historické povědomí a vyjádření svého názoru, sociálně-osobnostní rozvoj

Časová dotace

60 minut

Počet účastníků

celá třída

Pomůcky:

pojmy na kartách, velký arch papíru, fixy, nahrávky pamětníků, papíry, tužky, materiály stažené na flash disk nebo puštěné z databáze Paměť národa zde:

<https://www.pametnaroda.cz/cs/dobry-milos-1923>

<https://www.pametnaroda.cz/cs/stransky-jiri-1931>

<https://www.pametnaroda.cz/cs/benda-marek-1968>

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

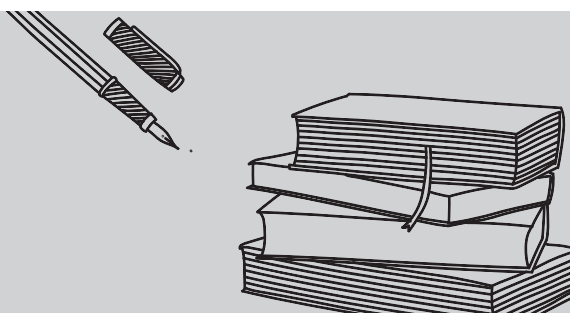
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
VLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

vypravej.pametnaroda.cz

HISTORIE / ČLOVĚK VS. ČAS

metodický list

2

Postup

Evokace

Před začátkem této aktivity si může učitel se žáky sednout do kruhu a nechat kolovat historický předmět nebo fotografii (např. průkaz pionýra, černobílou dokumentární fotografii, dobový pohled, odznak apod.) a říct si asociace, které v nás daný předmět vyvolává. Tato vstupní aktivita může žáky snáze přenést do doby, o které budeme následně mluvit.

Část I.

Učitel si se žáky postupně pustí tři krátké ukázky nahrávek pamětníků z databáze Paměť národa. Následně se žáci rozdělí do skupin, ve kterých vytváří živé obrazy toho, co jim utkvělo z poslechu nahrávky. (Příklad – pamětnice vzpomínala na nedostatek zboží v obchodech, skupina vytvoří společný živý obraz fronty nespokojených zákazníků.) Živý obraz tedy představuje statickou fotografii dané situace, jejíž součástí jsou všichni členové skupiny ve výrazném postoji a s výraznými gesty.

Aktivita probíhá následujícím způsobem:

Žáci se rozdělí do tří skupin. Skupiny si sednou k sobě, protože navazující poslech je společný pro všechny skupiny. Učitel postupně pustí všechny tři nahrávky. Žáci se soustředí na „svou“ nahrávku a po jejím poslechu si každá skupina najde v rámci třídy svůj prostor tak, aby se navzájem nerušili s ostatními. Žáci si nejprve zapíší na papír to, co je po poslechu napadá a co vnímali jako důležité. Následně se společně dohodnou, co považují za nejdůležitější informaci z celé nahrávky, a vytvoří živý obraz, ve kterém bude mít každý nějakou roli. Učitel dá žákům pokyn, aby každý představoval živého člověka, ne neživý předmět (lavička, koš, auto apod.). Na závěr se členové každé skupiny dohodnou, o jaké období se podle nich jedná a k jaké události si myslí, že se vzpomínání pamětníka vztahuje.

Nahrávky pro tuto aktivitu:

- 1) První nahrávka (pamětník Miloš Dobrý):
<https://www.pametnaroda.cz/cs/dobry-milos-1923>
- 2) Druhá nahrávka (pamětník Jiří Stránský):
<https://www.pametnaroda.cz/cs/stransky-jiri-1931>
- 3) Třetí nahrávka (pamětník Marek Benda):
<https://www.pametnaroda.cz/cs/benda-marek-1968>
(poslech od začátku do 2:36)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

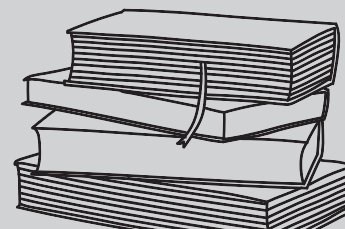
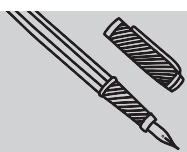

vypravej.pametnaroda.cz

HISTORIE / ČLOVĚK VS. ČAS

metodický list

Reflexe

Doporučujeme se žáky tuto aktivitu reflektovat. Reflexi je možné zahájit např. těmito motivačními otázkami:

Jak se vám ve skupině spolupracovalo?

Co vám ze všech zhlédnutých živých obrazů utkvělo?

Jak na vás působily nahrávky pamětníků, co bylo podle vás důležité?

Co vám nebylo jasné?

Co byste chtěli vědět, na co byste se chtěli zeptat?

Část II.

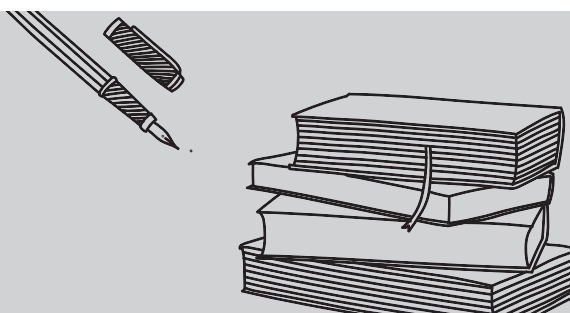
Učitel rozmístí po třídě karty s pojmy a letopočty. Žáci mají za úkol si je prohlédnout a pak je zkusit společně seřadit tak, aby vytvořily časovou osu. Učitel si časovou osu spolu se žáky prohlédne a dovysvětlí případné omyly. Poté diskutuje se žáky o jednotlivých událostech a poskytne jim prostor pro dotazy.

DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA	1939–1945
VÍTĚZNÝ ÚNOR	1948
PRAŽSKÉ JARO	1968
OKUPACE	21. 8. 1968
SAMETOVÁ REVOLUCE	1989
VZNIK ČR	1. 1. 1993

HISTORIE / ČLOVĚK VS. ČAS

metodický list

4

Na závěr učitel vyzve žáky, aby se pokusili zařadit vzpomínku pamětníka z nahrávky do určitého období a aby se postavili na patřičné místo na časové ose. Učitel žáky v případě potřeby opraví a dovysvětlí, o jaké období se jednalo a na jaké zásadní historické události pamětníci vzpomínali.

Životopisy jednotlivých pamětníků je možné nalézt zde:

Miloš Dobrý

<https://www.pametnaroda.cz/cs/dobry-milos-20100107-2>

Jiří Stránský

<https://www.pametnaroda.cz/cs/stransky-jiri-20131111-0>

Marek Benda

<https://www.pametnaroda.cz/cs/benda-marek-20171106-0>

Část III.

Žáci se rozdělí do dvojic. Učitel zadá všem dvojicím jedno téma ke společné improvizaci. Témata je možné zadávat buď dle vlastního uvážení, nebo si v případě potřeby vybrat z následující nabídky:

- fronta na banány a další nedostatkové zboží
- nakupování v Tuzexu
- setkání s vekslákem
- spartakiáda
- setkání pionýrů
- žádost o povolení vycestovat

Jedná se o simultánní improvizaci, takže všechny dvojice rozehrávají situaci najednou. Učitel může nenápadně procházet kolem, sbírat postřehy žáků a případně v navazující reflexi doplnit vše potřebné.

Závěrečná reflexe

Doporučujeme si na závěr znovu sednout se žáky do kruhu, udělat reflexi celé aktivity a zároveň jim poskytnout prostor pro dotazy, které mohou skrze vlastní zkušenost s hraním určitých situací vyvstat.

Otázky k závěrečnému zamyšlení:

Dokážeš si představit, že bys nemohl/a cestovat, číst své oblíbené knihy nebo si koupit to, co máš rád/a?

Stalo se ti někdy, že jsi byl obviněn/a z něčeho, co jsi neudělal/a? Co se dá v takové situaci dělat?

Vyprávěl ti někdo z rodiny někdy podobný příběh ze svého života?

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
VLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

[vypravej.pametnaroda.cz](https://www.vypravej.pametnaroda.cz)

